

Strategiska samtal under IVAs Entrepreneurship Summit 2025

Sammanfattning av deltagarnas diskussioner

Inledning

Vi befinner oss i en tid av global osäkerhet och ökande internationell komplexitet med krig i vårt närområde, växande klimatproblem och snabba tekniksprång. Det innebär att Sverige står inför nya utmaningar som behöver lösas på nya sätt. Här har entreprenörskapet en central roll. Förmågan att se möjligheter, ta risker, förverkliga idéer och agera under osäkerhet är betydelsefulla beståndsdelar i ett lands resiliens och konkurrenskraft. Lika viktigt är det att ta till vara på ny teknologi och innovation och att skapa strukturer som underlättar för entreprenörer att bidra till ett mer robust samhälle.

Mot denna bakgrund samlade Entreprenörskapsakademin, ett projekt inom Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), över 160 entreprenörer, politiker, forskare, investerare och beslutsfattare på Entrepreneurship Summit 2025 som genomfördes i juni. Syftet med eventet var att lyfta *entreprenörskapets roll som strategisk resurs för att stärka Sveriges säkerhet, resiliens, konkurrenskraft och långsiktiga tillväxt*. I rundabords-samtal och expertpaneler diskuterades entreprenörskapets betydelse för att bidra till säkerhet och motståndskraft inom alla samhällssektorer. Samtalen utgick från olika framtidsscenarioer, allt från livsmedelsförsörjning och kritisk infrastruktur till militär förmåga och informationsskydd (se bilaga).

Deltagarnas diskussioner har sammanfattats med hjälp av AI och därefter bearbetats manuellt. Sammanställningen är strukturerad i övergripande teman och integrerar insikter från samtliga personer. Innehållet är baserat på deltagarnas åsikter och i nästa steg kommer IVA att ta vidare delar av underlaget i rundabordssamtal. Avsikten är att identifiera och undanröja strukturella hinder, dvs lagar, normer, ekonomiska system och incitament, som hämmar utvecklingen av Sveriges tech-sektor, försvarsindustri samt totalförsvar.

Under deltagarnas samtal på Entrepreneurship Summit 2025 utkristalliserades tre övergripande områden som Sverige behöver utveckla. De presenteras utan inbördes ordning:

- Acceleration och samverkan är nyckeln till att klara kriser och hot.
- Entreprenörskap som livskunskap, resiliens handlar om människors förmåga.
- Robust samhällsstruktur och resursoptimering som klarar påfrestningar.

Acceleration och samverkan

Under diskussionerna beskrev deltagarna hur långsamma processer, krångliga regler och onödigt ängslighet ofta står i vägen för innovation och i vissa fall till och med hindrar företag från att utvecklas. De lyfte fram att reformerade upphandlingar, långsiktig finansiering och snabbspår för test och utveckling är nödvändiga för att vi ska kunna dra nytta av entreprenörskapet, helst redan innan kriser slår till. Det kräver dock tydliga och välriktade politiska insatser som kopplas till incitament. Syftet med insatserna bör vara att integrera entreprenörerna med försvarsindustrin, både civila och militära aktörer. Ett exempel som illustrerar detta är drönarteknik. Den kan användas både för civila och militära ändamål men för att tekniken ska kunna komma till nytta krävs säker kommunikation, cyberskydd, tillgång till kritiska komponenter, uppdaterade regelverk och policyer för att underlätta utvecklingen. Dessutom behöver alla dessa delar samverka för att kunna agera snabbt.

Samarbeten och tvärdisciplinära miljöer

Behovet av bättre samspel mellan offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhälle var ett genomgående tema i diskussionerna, man ser att olika kulturer, regelverk och arbetssätt försvårar samarbete. Det är viktigt att lära känna varandras behov och förutsättningar för att ta vara på den potential som innovationerna kan innebära. Inledningsvis behövs en mer systematisk samverkan med tvärdisciplinära miljöer för gemensam utveckling. *Battle Labs*, där myndigheter, företag och startups arbetar praktiskt tillsammans, kan vara ett sätt att snabbt pröva och utveckla idéer i trygga miljöer.

Ett specialanpassat ekosystem

För att bygga excellens på området behövs specialinriktade inkubatorer och miljöer för bland annat försvarsinnovation och dual use. Nationella innova-

tionskluster och forum för strategiska teknologier kan bli viktiga nav, och här kan *DIANA*, Natos accelerator, fungera som förebild. Organisationer som FMV, FOI och universitet vill bidra men har svårt att hitta formerna. Det behövs bättre matchning och synlighet för att det ska leda till den spetsutveckling som behövs.

Forskning – från labb till försvarsförmåga

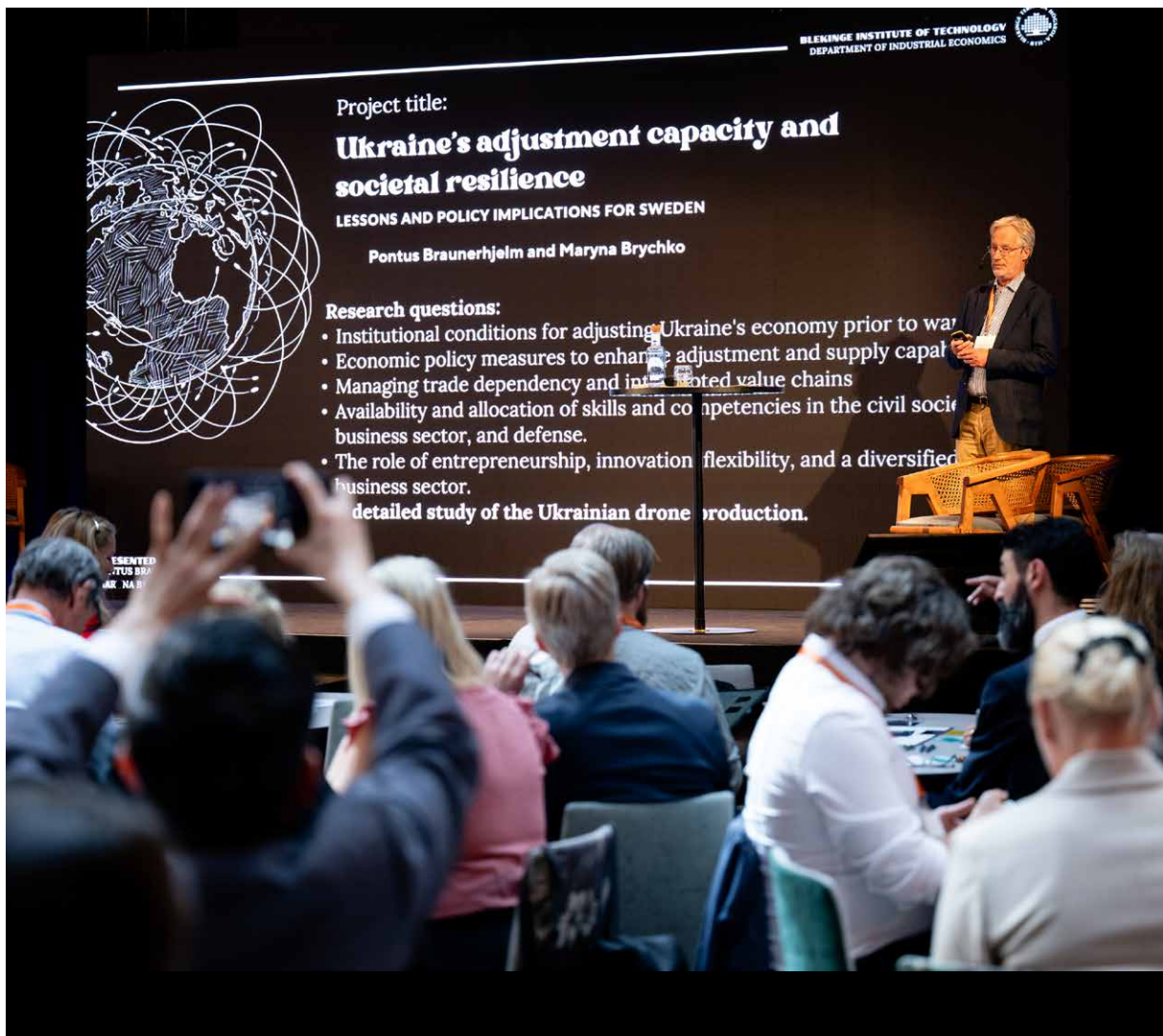
Om forskningen ska göra verklig nytta så behöver den komma närmare praktisk användning och tidigt fånga upp framtida behov inom försvar, industri och samhälle. Genom pilotprojekt, tester och samfinansiering kan idéer prövas tidigare och snabbare omsättas till lösningar som stärker både innovation och beredskap.

Internationella lärdomar och partnerskap

Sverige behöver ta en mer aktiv roll i internationella samarbeten. Genom projekt inom EU och Nato kan gemensamma tester och övningar bidra till att relevanta partnerskap formas och att idéer omsätts till handling snabbare. Satsningar på europeiska molnlösningar som Eurostack stärker datasäkerheten samt minskar beroendet av externa aktörer, och gemensamma standarder gör allianser säkrare och mer effektiva. Det finns också mycket att lära av andra länder. Några exempel är Ukrainas innovationsförmåga, Singapores samordning avseende integration och Kinas system för livsmedelssäkerhet. En stärkt omvärldsbevakning behövs för att sprida insikter till svenska tjänstemän och entreprenörer så att de kan identifiera framtida behov och lösningar tidigt.

Kapital för kris och säkerhet

Högriskprojekt inom försvar och dual use har svårt att få långsiktig finansiering och vi behöver nya

lösningar som delar risker och uppmuntrar investeringar. Det kan handla om skattelättnader, nya modeller eller någon form av krisinnovationsfond.

Uppdaterade regler och byråkrati

Tröga processer och otydliga regler bromsar innovation. Vi behöver hitta snabbare vägar för att gå från idé till användning. Förenklade och flexibla regelverk, särskilt anpassade för kriser är en grundförutsättning.

Smartare upphandling

Offentlig upphandling bör premiera innovation och kvalitet i stället för lägsta pris. Incitament som gynnar nya och svenskproducerade lösningar bör införas, så att fler idéer kan komma till användning och utvecklas.

Entreprenörskap som livskunskap

Strategiska samtal Nutid och handling

Vad behöver påbörjas inom ett år för att börja bygga 2030-läget?

- Reflektion efter paneler
- Konkreta initiativ för nästa år
 - Välj ett fokusområde från tidigare diskussion och jobba genom de frågor som är relevanta för er
- Sammenfattning med mätbara resultat
 - 1-2 konkreta initiativ som kan starta 2025

Entreprenörskap som livskunskap

När krisen kommer räcker det inte med ny teknik, det är människorna som gör skillnaden. Utan individer som kan tänka nytt blir innovationer bara verktyg utan riktning. Tekniken är så klart viktigt men det är vi som bygger motståndskraften och i slutändan skapar ett resilient samhälle. Befolkningens förmåga till handling, vara lösningsorienterad och hålla huvudet kallt när läget förändras är centralt. Flera av deltagarna på summit lyfte fram erfarenheterna från Ukraina, där kreativitet och anpassningsförmåga har varit avgörande för att hantera kriget. Eftersom människorna utgör basen i ett lands motståndskraft är det viktigt med entreprenöriella förmågor hos hela befolkningen. Mod att ta risker, uthållighet, problemlösning och att agera under osäkerhet behöver vi få träna på genom hela livet med början redan i skolan.

Det börjar i klassrummet

Utbildning och kunskap pekades ut som två grundpelare och man var eniga om att skolan har en betydande roll. Utbildningen bör ge unga mod att ta risker och träna på problemlösning i praktiska situationer och därigenom öva upp sina entreprenöriella förmågor. Detta behöver integreras redan på grundskolenivå för att sen löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet. Flera deltagare föreslog också att kunskap om totalförsvaret bör ingå i undervisningen för att stärka ansvarstagande och förståelse för samhällets funktion i kris.

Kulturförändring för ökad kapacitet

Många vittnade om kulturkrockar mellan snabbfotade startups och mer regelstyrda organisationer som Försvarsmakten och FOI. Att bygga ömsesidig förståelse och respekt mellan dessa miljöer är ett måste för att framgångsrika partnerskapen ska kunna bildas. Flertalet menade också att misstag

bör ses som lärande, inte som misslyckanden, och att den synen behöver präglade även myndigheter och tjänstemän. Sverige sågs som väldigt regelstyrda och bokstavliga i sina tolkningar av exempelvis EU:s riktlinjer och ibland måste vi låta nytta gå före perfektion för att idéer ska kunna testas och utvecklas snabbare. I grunden handlar det om att bygga en mer entreprenöriell kultur i Sverige, där mod, tillit och handlingskraft får större utrymme men utan att ge avkall på ansvar, kvalitet och långsiktighet.

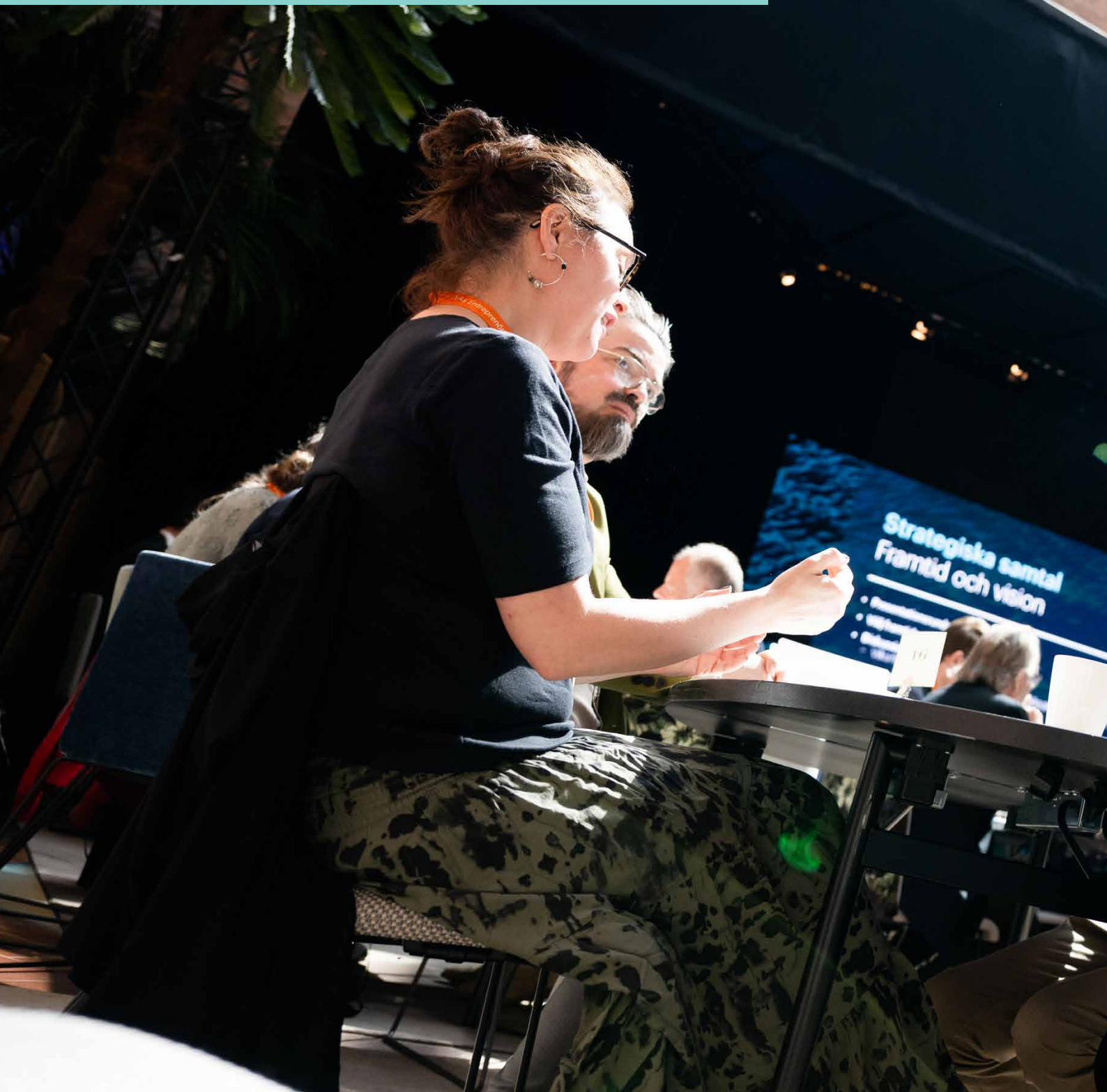
Ledarskap i osäkerhet

För att få till den förändring som föreslås krävs ett starkt ledarskap, där roller och ansvar är tydliga. Entreprenörer visar att agila arbetssätt och modiga beslut kan förändra system. Samma förhållningsätt behövs inom offentlig sektor genom att våga testa, justera och driva fram utveckling. I framtidens ledarskap blir handling, tempo och mod ännu mer betydelsefullt, tillsammans med tillit och förtroende.

En nation byggd på kunskap

Kunskap, i form av livslångt lärande och kompetensförsörjning, är avgörande för både beredskap och innovation. Det handlar dels om de entreprenöriella förmågor som behöver utvecklas och underhållas genom hela livet, dels om praktiska kunskaper inom teknik och beredskap som skapar en grundläggande förståelse för totalförsvaret och hur man agerar i kris. Program som omställningsstudiestödet skulle kunna uppdateras för att ge fler människor möjlighet att utvecklas inom områdena. Tillsammans med informationskampanjer och nationella övningsveckor kan man få beredskap att bli en del av invånarnas vardag. Sverige behöver också bli bättre på att ta vara på mångfald; olikheter driver nytänkande, kreativitet och resiliens och bör därför hanteras som en styrka.

Robust samhälls- struktur och resursoptimering

Robust samhällsstruktur och resursoptimering

För att ett samhälle ska bli motståndskraftigt behövs bland annat en stark infrastruktur och stabil tillgång till kritiska resurser. Sverige behöver höja sin självförsörjningsgrad, bygga mer cirkulära flöden och öka tillgången av vissa resurser. Man poängterade även vikten av att vi använder våra befintliga resurser smartare. Ett annat betydelsefullt område är desinformation och cyberattacker som är ett växande hot mot demokratin. I framtiden blir det ännu mer angeläget att vi har tillgång till trovärdig information för att stå emot yttre påfrestningar.

Redundans i infrastruktur och kritiska resurser

Sverige har idag en underhållsskuld i sin befintliga infrastruktur. Därför behöver fokus skifta från enbart traditionellt underhåll till att även omfatta förebyggande åtgärder som kan möta nya typer av hot, såsom extremväder, sabotage och direkta angrepp. Många betonade vikten av att införa backup-system för el, GPS, kommunikation och logistik för att minska sårbarheten. Även sårbarheter i vattenreningsverk, elnät och betalningssystem behöver vi förebygga för att minska riskerna. Sverige behöver trygga tillgången till energi, metaller och mineraler och andra nödvändiga insatsvaror.

Högre självförsörjningsgrad och mindre spill

Sveriges låga självförsörjningsgrad och beroendet av importerade insatsvaror ansågs vara en risk som bör bemötas genom ökad inhemsk produktion av livsmedel, energi och andra strategiska resurser. För att öka incitamenten föreslås skattelättnader och subventioner som kan stärka inhemska och hållbara initiativ. Men befintliga resurser behöver också användas smartare för att generera mindre svinn, bättre vattenhantering, mer återvinning och samordning. Förslagsvis kan lokala odlingssystem

och strategiska lager införas för att öka robustheten. Lika viktigt som tekniska innovationer är förändringar i människors konsumtionsmönster och vardagsvanor, och att incitamenten för hållbara lösningar befasts.

Desinformation och demokratiskt skydd

Informationspåverkan är ett växande hot mot demokratin och målet bör vara att bygga en bred "intellektuell motståndskraft" i hela befolkningen. Entreprenörer kan hjälpa till med att hitta lösningar för att säkerställa tillgången till trovärdig kärninformation och på så sätt värna om samhällets grundläggande värderingar som tillit och sanning. Förutom entreprenöriella innovationer behövs också starka internationella samarbeten, särskilt inom EU, och satsningar på utbildning för att stärka befolkningens medie- och informationskunnighet.

Förutsättningar för entreprenörskap

Många menade att arbetet med att förbättra villkoren för entreprenörer och innovationer måste fortsätta parallellt. Enklare regler, startup-visum och bättre tillgång till riskkapital kan göra det lättare att skapa nya lösningar inom säkerhet och beredskap med mera. Det är viktigt att det finns en långsiktighet i arbetet.

Samlad bild

Under samtalen på Entrepreneurship Summit betonades att Sveriges framtida resiliens bygger på innovation, samverkan och entreprenöriellt tänkande i hela samhället. Entreprenörskapet är den kraft som förenar teknikens möjligheter med människans kreativitet. I den föreningen skapas ett Sverige som inte bara står emot kriser utan växer av utmaningarna. Entreprenörskapets anda är helt avgörande för att bygga den resiliens som Sveriges framtid vilar på. För att nå dit krävs acceleration, modiga reformer, smartare partnerskap, enklare regler och nya finansieringslösningar. Men också en kultur som premierar handling och mod, tydligt ledarskap, gemensam riktning och tillit. Det behövs neutrala mötesplatser och arenor där teknik och behov kan ta form och tvärdisciplinära och oväntade konstellationer kan bildas för att utveckla nya, snabba lösningar.

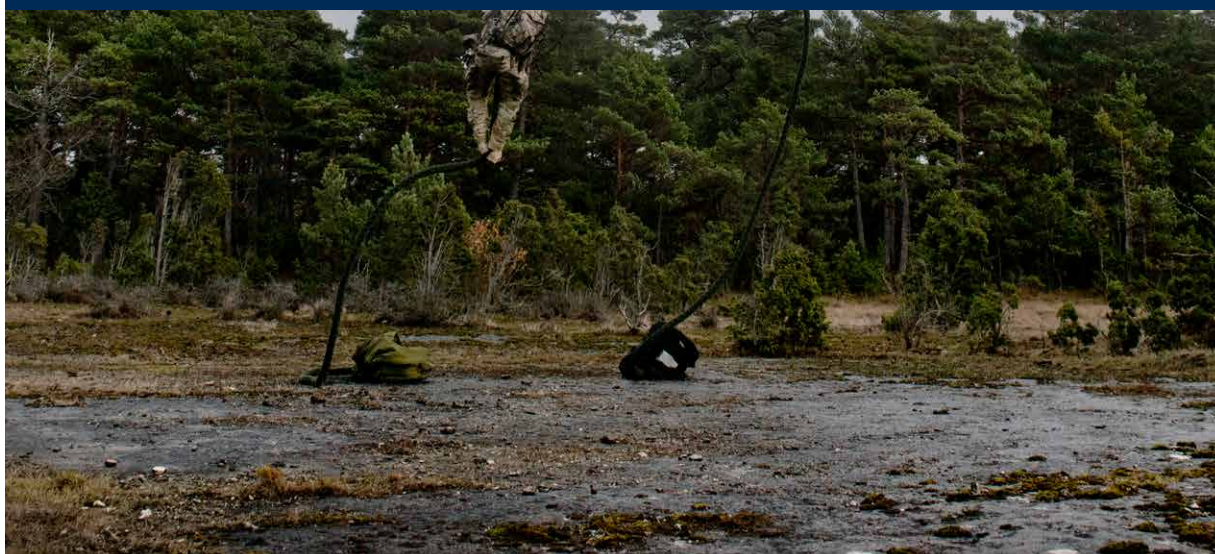
Bilaga: Scenarierna

A close-up photograph of a person's hands holding a smartphone. The phone's screen displays a presentation slide with the title 'Bilaga: Scenarierna' in large white text on a dark blue background. Below the title, there is a list of bullet points in smaller white text. The person's hands are visible, with the left hand holding the phone from the side and the right hand holding it from the top. The background is blurred, showing what appears to be a conference or meeting setting with other people and a large screen in the distance.

Scenario 1: Militär försvarsstyrka

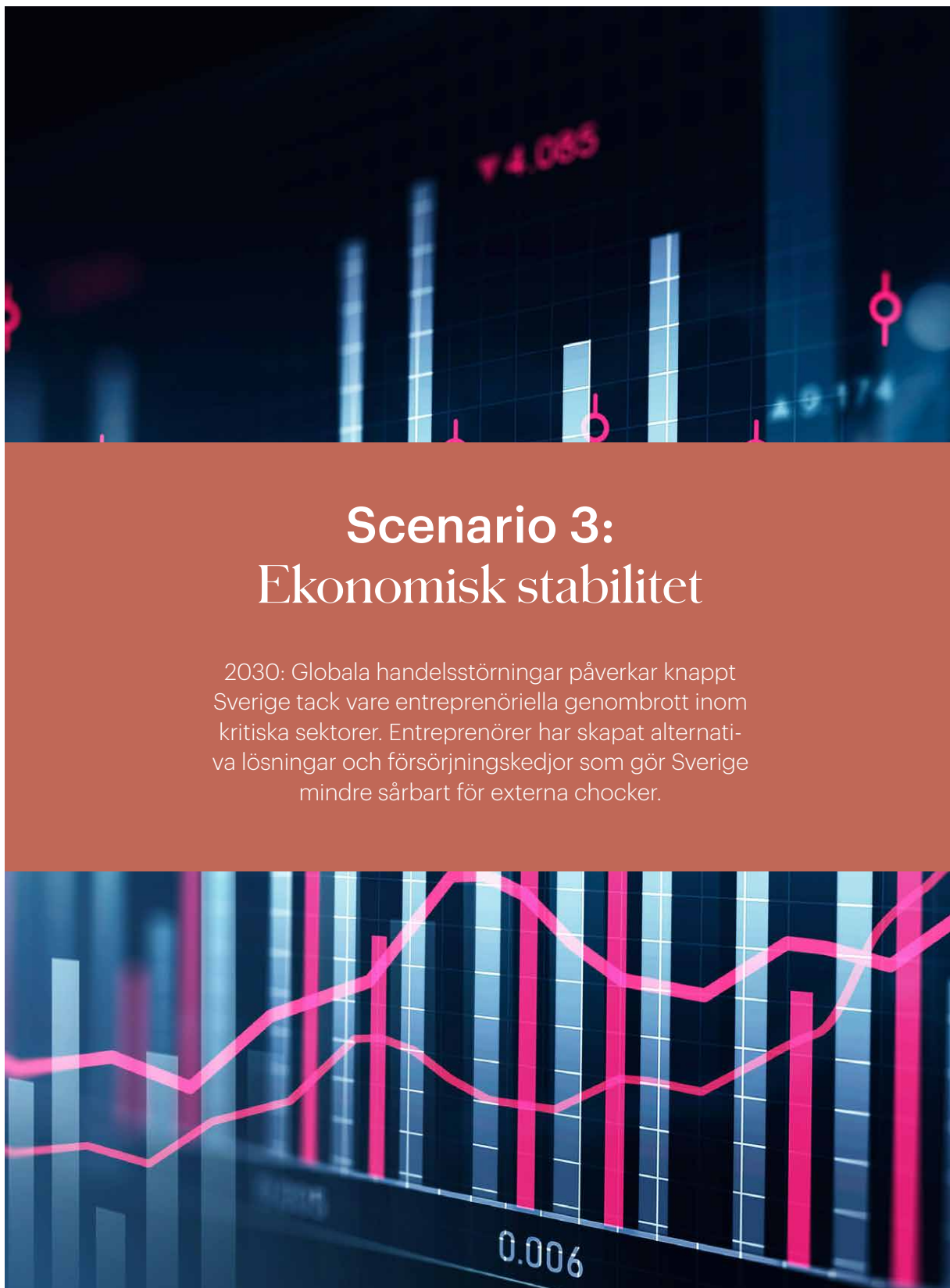
2030: Sverige har markant stärkt sin militära förmåga att avskräcka och försvara sig mot militära hot. Entreprenöriella lösningar har bidragit avgörande till både traditionella försvarskapaciteter och nya förmågor. Sveriges försvar har blivit mindre förutsägbart och mer adaptivt genom att systematiskt mobilisera entreprenöriell innovation.

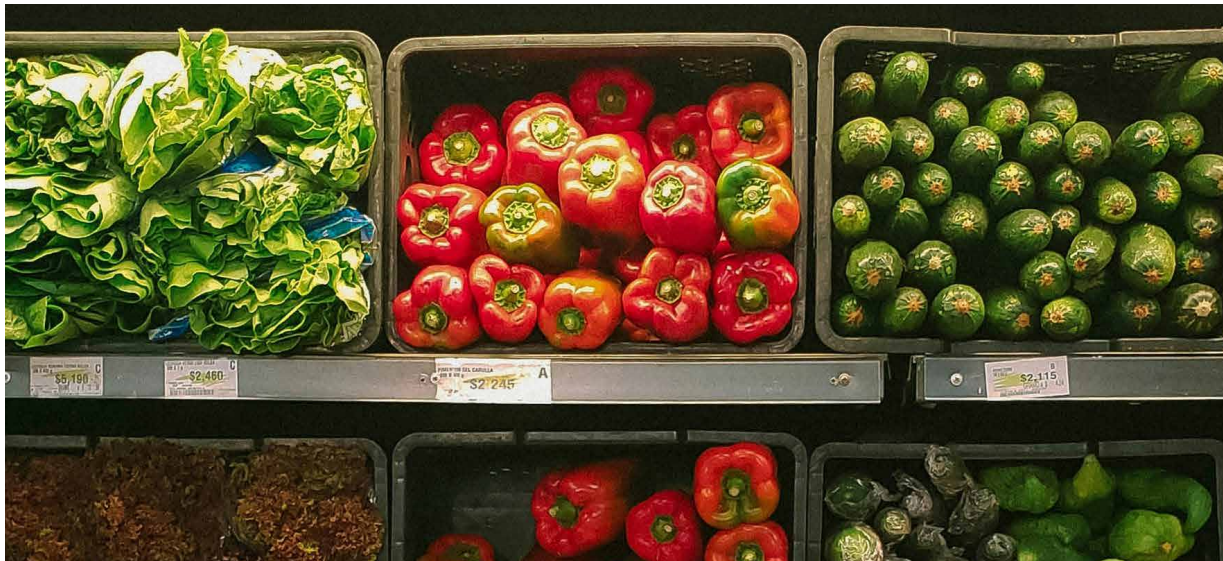

Scenario 2: Säkerhetsberedskap

2030: När kritisk infrastruktur attackerades reagerade Sverige snabbt och effektivt genom att mobilisera entreprenöriell kapacitet. Hotet neutraliserades inom timmar och samhället fortsatte fungera normalt. Entreprenörskap har blivit en integrerad del av Sveriges säkerhetssystem.

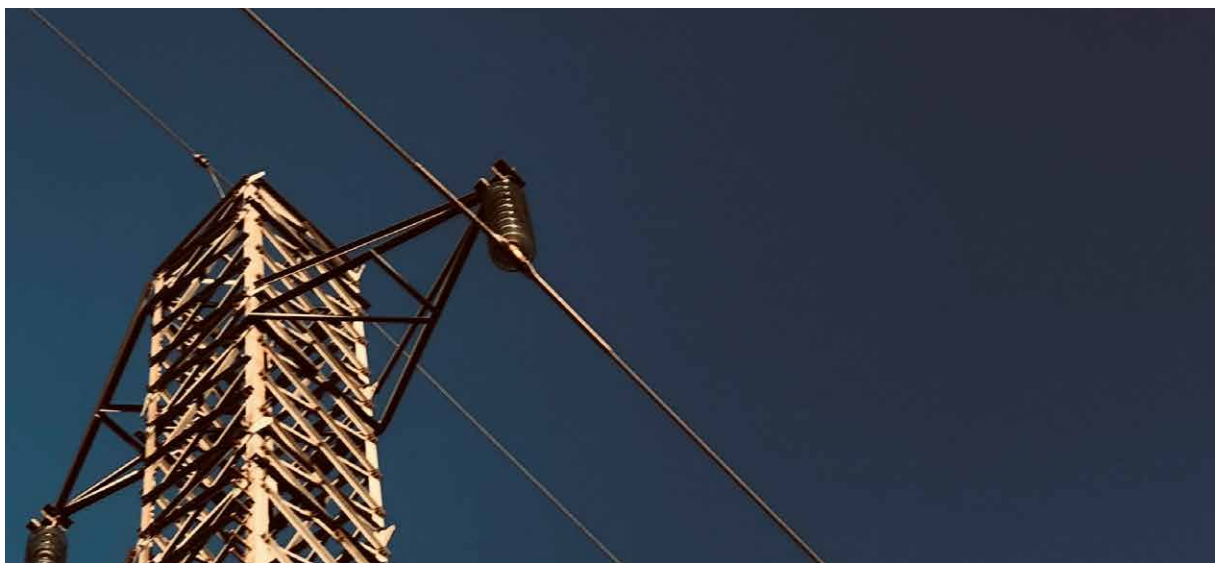

Scenario 4: Livsmedelsförsörjning

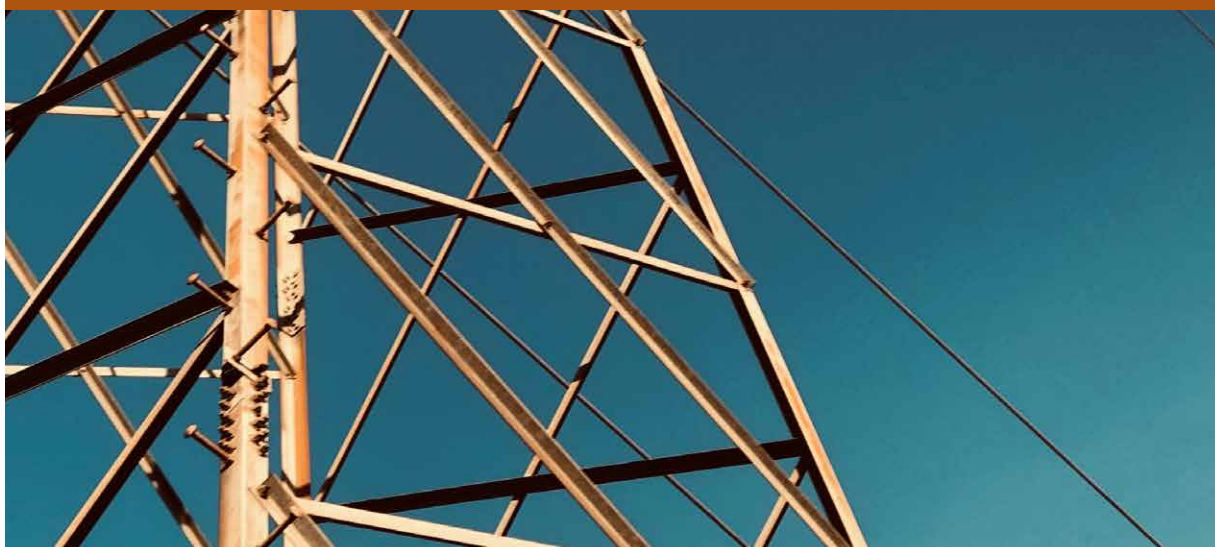
2030: När klimatrelaterade störningar drabbar global livsmedelsproduktion står Sverige stabilt genom entreprenöriella innovationer inom mat och jordbruk. Entreprenörer har revolutionerat hur Sverige producerar och distribuerar livsmedel.

Scenario 5: Infrastruktursäkerhet

2030: Extremväder påverkar minimalt Sveriges kritiska infrastruktur tack vare entreprenöriella innovationer. Entreprenörer har utvecklat robusta och anpassningsbara system för energi, kommunikation och transport.

Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) är en fristående akademi med uppgift att främja tekniska och ekonomiska vetenskaper samt näringslivets utveckling. I samarbete med näringsliv och högskola initierar och föreslår IVA åtgärder som stärker Sveriges konkurrenskraft.

IVA har i över 100 år fungerat som en neutral mötesplats och katalysator för samarbete mellan akademi, näringsliv och politik. Med ungefär 1 300 akademiledamöter och 250 företag i nätverket har IVA en unik position för att samla kompetens och erfarenhet, bygga broar mellan sektorer och främja samhällets utveckling genom teknisk och ekonomisk vetenskap.

Utgivare: Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), 2025

Box 5073, SE-102 42 Stockholm

Telefon: 08-791 29 00

Författare: Maria Saker, IVA

Projektleddning: Maria Saker, IVA

Layout: Pelle Isaksson, IVA

Denna sammanställning finns att ladda ned på www.iva.se.

Kungl. Ingenjörsvetenskaps
Akademien